

**VAGGERYDS
KOMMUN**

STRATEGISK PLAN OCH BUDGET 2026

MED PLAN 2027-2028

Kommunfullmäktige 2025-10-27

Diariernr: KS 2025/012

Innehåll

Kommunfullmäktiges beslut 2025-10-27	3
Resultat-, balans- och kassaflödesbudget	3
Driftbudget	4
Investering och exploateringsbudget 2026 med plan 2027-2028.	6
Här ger vi plats för att göra skillnad	11
Vision och värdegrund 2030	11
Styrning ledning uppföljning	12
Den kommunala koncernen	13
Planeringsförutsättningar	15
Befolkningsutveckling	15
Försörjningskvot, Vaggeryds kommun utifrån prognos 2025	16
Kompetensförsörjning.....	17
Finansiella förutsättningar.....	17
Finansiella risker ur koncernperspektiv	20
Vision, mål och politiska strategier.....	21
Vision och värdegrund 2030	21
Övergripande mål för mandatperioden 2019-2022 samt 2023-2026.....	21
Effekt för invånaren	21
Mål för organisationens resurser	21
Övergripande lokala mål för hållbar utveckling.....	22
Mål 1 Hållbar samhällsutveckling.....	22
Mål 2 Näringsliv utbildning sysselsättning	23
Mål 3 Folkhälsa kultur och fritid.....	24
Mål 4 Attraktivitet tillgänglighet demokrati och trygghet.....	25
Mål för organisationens resurser	26
Finansiella mål	26
Arbetsgivarmål.....	27
Mål för egna miljöarbetet.....	27

Kommunfullmäktiges beslut 2025-10-27

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige anta:

1. Budget för år 2026 med plan 2027-2028 för Vaggeryds kommun. Dokumentet innehåller övergripande lokala mål för hållbar utveckling och politiska strategier och mätetal, mål för organisationens resurser så som finansiella mål, arbetsgivarpolitiska mål och mål för egna miljöarbetet.

Resultat-, balans- och kassaflödesbudget

2. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta resultat-, balans- och kassaflödesbudget för åren 2026-2028 enligt nedan specifikation.

Resultatbudget, mnkr	2026	2027	2028
Verksamhetens intäkter	190,1	193,0	196,0
Verksamhetens kostnader	-1 228,8	-1 263,4	-1 304,7
Avskrivningar	-72,5	-82,8	-89,5
Verksamhetens nettokostnader	-1 111,2	-1 153,2	-1 198,2
Skatteintäkter	851,5	890,0	928,3
Generella statsbidrag och utjämning	290,3	290,9	294,1
Resultat före finansnetto	30,6	27,7	24,2
Finansiella intäkter	7,5	7,5	7,5
Finansiella kostnader	-15,5	-18,4	-19,9
Resultat efter finansnetto	22,6	16,8	11,8

Balansbudget, mnkr	2026	2027	2028
Tillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	1 739,7	1 862,7	2 041,6
Finansiella anläggningstillgångar	138,1	128,1	118,1
Omsättningstillgångar	459,2	475,8	521,9
Summa tillgångar	2 337,0	2 466,6	2 681,6
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	987,7	1 004,4	1 016,2
Avsättningar	221,0	221,0	221,0
Kortfristiga skulder	573,3	636,2	789,5
Långfristiga skulder	555,0	605,0	655,0
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	2 337,0	2 466,6	2 681,6

Finansbudget, mnkr	2026	2027	2028
Medel från verksamheten			
Budgerat resultat	22,6	16,8	11,8
Avskrivningar	72,5	82,8	89,5
Summa:	95,1	99,6	101,3
Använda medel			
Skattefinansierade investeringar	286,9	258,5	350,1
Taxefinansierade investeringar	17,7	35,5	33,2

STRATEGISK PLAN- OCH BUDGET VAGGERYDS KOMMUN 2026

Exploateringsverksamhet	51,5	16,7	46,1
Summa:	356,0	310,7	429,4
Medel att anskaffa vid fullt utförande: (minus = negativt kassaflöde)	-260,9	-211,1	-328,2

* Beräkningen är utifrån investeringsbudget 2026 med plan 2027-2028 med 100 % utförande.

Driftbudget

3. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta driftsbudget för år 2026 om 1 119,2 miljoner kronor, 1 164,1 miljoner kronor för år 2027 och 1210,6 miljoner kronor för år 2028 samt att driftbudgeten fastställs per nämnd enligt nedan fördelning:

Ytterligare beskrivning finns i bilaga 2 Fördelning av budget 2026 per nämnd ”steg för steg”

	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Förändring 2026 vs 2025	Förändring %
Valnämnd	347	347	347	347	0	0,0%
Revisionsnämnd	916	916	916	916	0	0,0%
Överförmyndare	1 415	1 415	1 415	1 415	0	0,0%
Kommunstyrelsen	78 890	80 261	80 261	80 261	1 371	1,7%
Försörjningsstöd	14 742	14 246	14 571	14 929	-496	-3,4%
Räddningstjänst	17 863	18 394	18 394	18 394	531	3,0%
Teknisk nämnd	54 036	56 105	57 512	58 651	2 069	3,8%
Miljö- och byggnämnd	6 704	6 763	6 763	6 763	59	0,9%
Barn och utbildningsnämnd	519 778	521 114	518 052	519 040	1 336	0,3%
Kultur och fritidsnämnd	42 534	44 572	44 572	44 572	2 038	4,8%
Socialnämnd	347 229	357 108	361 564	366 403	9 879	2,8%
Central lönepott	1 716	23 377	52 777	84 977	21 661	
Finansförvaltning	-7 143	-5 383	6 991	13 966	1 760	
Driftbudget	1 079 027	1 119 235	1 164 135	1 210 635	40 208	3,7%

4. Budgeten för år 2026 fastställs utifrån nedan fördelning ”steg för steg”:

Budget 2026 ” steg för steg”	Belopp (tkr)
1. Aktuell budget 2025	1 079 027
2. Resursfördelningsmodeller	-610
3. Central lönepott 3,4 % inklusive helårseffekt av avtal 2025	28 300
4. Strukturförändringar hyror	534
5. Kapitaltjänst mm	7 229
6. Effektiviseringar	-5 200
7. Ändring av budgetram	12 935
8. Rättelser	-211
9. Finansiering (intäktskrav försäljning av exploaterings mark)	-2 769
Nämndernas ramar 2026	1 119 235
Skatter och generella statsbidrag (utjämning)	1 141 800
Resultat	22 565
Andel av skatter och generella statsbidrag	2,0 %

5. Kapital tjänst mm fastställs enligt nedan tabell

Specificering kapitaltjänst mm	Belopp (tkr)
Merkostnad evakuera Skillingehus	6 000
Finansiella intäkter inklusive utökning av utdelningskrav VAEB 1 mkr	-7 500
Finansiella kostnader	15 500
Kostnad pensioner (ex finansiell kostnad)	65 700
Avskrivningar ökad av kostnad (budget fördelas ut till berörd nämnd)	11 600
Internränta, PO motkontering mm	-82 071
”Motpost” finansiell leasing	-2 000
Summa	7 229

6. Effektivisering fastställs enligt nedan tabell

Kommunens ledningsgrupp fick i uppdrag att samordna behov och förslag till effektiviseringar till budgetberedningen inför budget 2026. Uppdraget innebar att genomlysna samtliga verksamheter för att hitta samordningsvinster och nya arbetssätt i syfte att minska kostnader och/eller bromsa kostnadsutveckling, samt att gemensamt presentera eventuella behov av nya resurser och en kommunövergripande prioritering av dessa.

Effektivisering för kommunstyrelsen, barn och utbildningsnämnden samt socialnämnden bygger på framtaget förslag från kommuns ledningsgrupp, totalt 2,5 mnkr. Finansförvaltningens effektivisering om 2,7 mnkr avser effektivisering genom minskat fastighetsbestånd som ger lägre driftkostnader m.m. Efter genomförande av effektiviseringen kommer budgetjustering göras för berörd nämnd.

Ytterligare beskrivning finns i bilaga 2 Fördelning av budget 2026 per nämnd ”steg för steg”.

Specificering av effektivisering	Belopp (tkr)
Kommunstyrelsen	-1 125
Barn och utbildningsnämnd	-700
Socialnämnd	-675
Finansförvaltning	-2 700
Summa	-5 200

7. Ändring av budgetram fastställs enligt nedan tabell:

Ytterligare beskrivning finns i bilaga 2 Fördelning av budget 2026 per nämnd ”steg för steg”

Specificering av ändring av ram	Belopp (tkr)
Kommunstyrelsen	1 944
Räddningstjänst	320
Teknisk nämnd	272
Barn och utbildningsnämnd	2 599
Kultur och fritidsnämnd	1 800
Socialnämnd	6 000
Summa	12 935

8. Finansiering fastställs enligt nedan tabell

Specificering finansiering	Belopp (tkr)
Finansiering (intäktskrav försäljning av exploaterings mark) engångspost budgetåret 2025, tas bort 2026	3 231
Finansiering av merkostnad att evakuera Skillingehus genom intäktskrav försäljning av exploaterings mark	-6 000
Summa	-2 769

Investering och exploateringsbudget 2026 med plan 2027-2028.

9. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta investeringsbudget 2026 med plan 2027-2028 enligt nedan specifikation.

I tabellerna visas även utblick för åren 2029-2031, vilket pekar på en inriktning. Investeringsbeloppen dessa år är mer av uppskattnings karaktär och kan komma att förändras.

Kolumnen budget 2025 visar beslutad kompletterings budget investeringar 2025 som beslutades av kommunfullmäktige 2025-06-16 KS 2024/026.

Mer detaljerad specifikation av investeringsbudgeten finns i bilaga 1 Investering och exploateringsbudget 2026 med plan 2027-2028.

Vid investeringar så ska befintliga inventarier användas så långt det är möjligt. Både av miljöskäl och ekonomiska skäl.

Skattefinansierade investeringar

Investeringar per nämnd	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Utblick 2029	Utblick 2030	Utblick 2031
Kommunstyrelsen	10 653	4 200	4 700	4 700	4 700	4 700	4 700
Räddningstjänsten	6 821	2 760	4 300	9 550	4 300	8 200	4 540
Teknisk nämnd	176 436	269 001	230 650	324 800	184 850	148 100	151 500
Kultur och fritidsnämnden	13 253	7 325	9 320	5 520	6 220	6 220	6 220
Barn och utbildningsnämnden	13 716	2 075	8 075	4 075	4 075	4 075	4 075
Socialnämnden	5 339	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Miljö och byggnadsnämnden	500						
Summa	226 718	286 861	258 545	350 145	205 645	172 795	172 535

*Exploateringsbudget Skattefinansierat	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Utblick 2029	Utblick 2030	Utblick 2031
Skattefinansierad verksamhet	24 650	37 750	23 750	34 900	150	550	200

*Se total exploateringsverksamhet nedan

	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Utblick 2029	Utblick 2030	Utblick 2031
Summa skattefinansierat totalt	251 368	324 611	282 295	385 045	205 795	173 345	172 735

Affärsdrivande verksamhet (VA)

Affärsdrivande verksamhet (VA)	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Utblick 2029	Utblick 2030	Utblick 2031
Teknisk nämnd (VA-verksamheten)	34 077	17 679	35 500	33 200	22 200	19 000	20 150
Summa	34 077	17 679	35 500	33 200	22 200	19 000	20 150

Exploateringsverksamhet

Total exploateringsbudget	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Utblick 2029	Utblick 2030	Utblick 2031
Projekt Flera Exploatering	-21 600	-17 250	-14 650	2 400	-950	-250	200
Logpoint	-32 200	-5 400	-10 000	-10 000	-10 000	2 000	
Detljplan Ålen Vaggeryd		1 200					
Klevshult		300					
Östra Strand	9 400	-3 000	-6 200	4 800	-6 000	-4 000	
Elektrifiering kombiterminal Båråmo		2 000	7 000	18 000			
Götastrand		11 200	-500	-4 100	-2 700		
KS ospecificerat - Markinköp och tomtförsäljning	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000	
Yggen etapp 1	2 000	23 000					
Östra Torget Skänkelund		2 000	6 000				
Projekt - Hok 2:110 förskola (anläggningstillgångar)	-400	2 400	0				
TOTALT EXPLOATERINGSBUDGET	-7 800	51 450	16 650	46 100	15 350	32 750	200

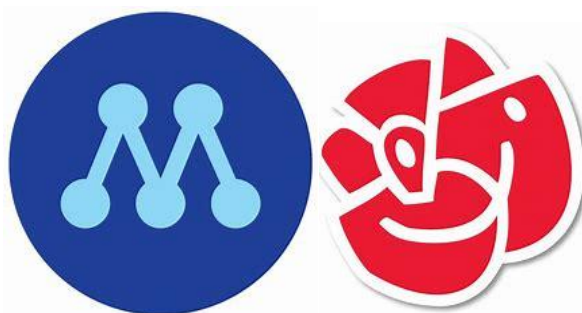
Total exploateringsverksamhet per finansieringsform	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Utblick 2029	Utblick 2030	Utblick 2031
Exploateringsverksamhet	-41 950	3 400	-1 400	17 100	20 500	32 500	0
Taxefinansierad verksamhet	9 500	10 300	-5 700	-5 900	-5 300	-300	0
Skattefinansierad verksamhet (redov. även ovan)	24 650	37 750	23 750	34 900	150	550	200
TOTALT EXPLOATERINGSBUDGET	-7 800	51 450	16 650	46 100	15 350	32 750	200

Not: VA-verksamheten kan investera med egna medel upp till 8 mnkr. Nya Va-nät finansieras med anslutningsavgifter. VA-verksamhetens investeringsnivå har legat och kommer att ligga över självfinansieringsnivån under kommande år, vilket medför att den ekonomiska skulden ökar i balansräkningen. Nivån på taxor inom verksamheten justeras årligen i kommunfullmäktige beslut för att finansiera driftverksamheten.

10. Utdebiteringen för 2026 fastställs till 21:49 öre per skattekrona, vilket är oförändrad nivå jämfört 2025.
11. Kommunstyrelsen har under 2026 rätt att ny upplåna, det vill säga öka kommunens skulder med totalt 100 miljoner kronor och omsätta befintliga lån som förfaller under året.
12. Nämnderna får i uppdrag att ta fram programbudget för 2026 innefattande mål för 2026 samt verksamhetsplan för 2026 utifrån ekonomiska anslag och politiska mål. Delges Kommunfullmäktige 2 februari 2026.
13. Kommunfullmäktige beslutar att utdelningen om 3,5 miljoner kronor till Vaggeryds kommun från Vaggeryds Energi AB, vilket är en ökning med 1 mnkr jämfört med 2025.
14. Kommunfullmäktige beslutar att borgensavgiften på beviljad förpliktelse förblir oförändrad om 0,25 % för Vaggeryds Energi koncern AB. För Vaggeryd Skillingaryds bostads AB (VSBö) är borgensavgiften likaså oförändrad om 0,4 %.

15. Internräntan för 2026 fastställs till 2,75 % i enlighet med SKRs rekommendationer. Internräntan bygger på kommunsektorns egna upplåningskostnader.

Kommunalråden har ordet

Samverkanspartierna Moderaterna och Socialdemokraterna

”Det bästa för Vaggeryds Kommun”

Budgetförslag för 2026 med plan 2027-2028.

När detta förord skrivs har vi precis varit i Jönköping och hämtat hem pokalen för tredje året i rad för utmärkelsen bästa Näringslivsklimat i Jönköpings Län. Detta är ett kvitto på att vi har ett vitalt och framåtutande näringsliv i Vaggeryds Kommun.

Vi ser på vår inflyttning att vi är en attraktiv kommun, med inflyttning över tid, ett attraktivt läge där etablerade företag vill utvecklas och nya företag vill etablera sig. Därför är det viktigt att vi fortsätter att skapa förutsättning för fler boende och fler etableringar inte minst genom strategiska markförvärv och fler detaljplaner med olika innehåll.

När vi skriver detta så kan jag konstatera att alla förvaltningar inte längre är samlade på en plats och att det kommer dröja ett tag innan vi kommer vara det. Men trots allt är dem flesta av de som arbetade i kommunhuset samlade och det betyder mycket. För arbetsglädjen, gemenskapen, effektiviteten och smidigheten. Tillsammans når vi längre och vi blir bättre.

Det överraskande beskedet att Skillingehus innehöll fel i byggkonstruktionen gjorde att anställda fick byta till nya lokaler för att säkerställa en trygg arbetsmiljö utan risk för ohälsa. Denna upptäckt gör att investeringsvolymen ökar kraftigt och det innebär även att andra investeringar får prioriteras ned. De anställdas hälsa prioriteras först.

Vi arbetar även tätt ihop mellan förvaltningar och i samarbeten med andra kommuner och det fortsätter att öka vilket är ett framgångsrikt recept. Som liten kommun har vi också fördelen att vi får plats på en rimlig yta. Nyligen startade ett projekt mellan Vaggeryd och Gnosjö där AME är med. Målet är att långtidsarbetslösa individer med försörjningsstöd ska komma ut i arbete och samarbetet mellan skola och näringsliv fortsätter att utvecklas på olika sätt och känns bättre än på länge.

Vi arbetar mer och mer förebyggande och det ökar över tid precis som den Nya Socialtjänstlagen förespråkar och inte minst märks det inom Kultur/fritid som på senare år arbetat mer hälsofrämjande och som bland annat hälsocenter och hälsocenter familj.

Våra nya skolor blir mer funktionella, lärartätheten ökar och resultaten blir bättre men även kvalitén inom socialtjänst och äldreomsorg är på en mycket hög nivå och vi fullföljer satsningen på arbetstidsdirektivet.

Kultur och Fritids verksamhet betyder mycket för inte minst våra unga och föreningsaktiva och vi anslår ytterligare medel för att ge nämnden ännu bättre möjlighet att stötta föreningar och utveckla sin verksamhet.

Fastighetsskötsel i egen regi har gjort att vi numer har en fastighetsförvaltning med hög kompetens och stort kunnande vilket gör att vi kan förvalta våra fastigheter på ett mer kvalitativt sätt, sänker kostnader och att det blir fler vuxna inte minst ute på våra skolor som bidrar till ökad trygghet.

När vi mäter inflytande och nöjdhet hos våra anställda utifrån Vaggeryds Kommun som arbetsgivare så får vi bra betyg liksom i Insikt och Svenskt Näringslivs undersökningar för att nämna några, vilket känns bra.

Vaggeryds kommun är också en trygg plats och vi kraftsamlar för att bygga upp vår civila beredskap i en otrygg omvärld. Med andra ord har Vaggeryds Kommun ett väldigt bra utgångsläge i att ta sig an framtidens utmaningar vilket är flera och oftast komplexa.

En utmaning är den demografiska utvecklingen även om vi ökar i befolkning. Vi har historiskt låga födelsetal och liten invandring vilket ger ett framtida minskat elevunderlag. Därför är det viktigt att vi fortsätter att arbeta för att vi blir än mer attraktiva som kommun. Vi måste också fortsätta med nya samarbeten, arbeta smartare, hitta nya lösningar för att samtidigt kunna satsa.

Vi intensifierar arbetet med ägandet av fastigheter. Att hitta en röd tråd där Bostadsbolaget äger fastigheter som är lämpade för dem och kommunen äger de som är lämpliga för kommunen.

En skola med god kvalitet och hög måluppfyllelse är en förutsättning för en attraktiv kommun som får flera att flytta hit och får flera att stanna kvar.

Vi fortsätter med arbetet med att möjliggöra inflyttning och ny bostadsbyggnation i hela vår kommun genom att arbeta vidare med exploatering och nya detaljplaner för bostadsbyggnation och verksamhetsutveckling.

Vi har under mandatperioden satsat mycket och vi kommer satsa mer på våra skolbyggnader framöver. Exempelvis har vi bland annat färdigställt flera skolor, både i Vaggeryd och i Skillingaryd och vi har investerat och renoverat mycket. Dessutom bygger vi en ny Mellanstadieskola i Vaggeryd och vi bygger ut Byarums skola och vi kommer bygga en ny förskola med tillagningskök i Hok.

Vi har även renoverat Skillingaryds simhall och satsat på centrumutveckling i Skillingaryd och det finns medel i budget för en utbyggnad av Brandstationen i Skillingaryd. Trots kraftfulla satsningar finns fortsatt stora behov av investeringar då vi tidigare underinvesterat.

Vi har flera andra väldigt stora och viktiga investeringar framför oss. En planering för en simhall pågår och ett framtida Säbo 2.0 måste också planeras, liksom ytterligare en F-3 skola i Vaggeryd och vi kommer behöva investera i framtida räddningsstationer där särskilt Vaggeryds Räddningsstation inte fullt ut möter dagens behov och inte heller morgondagens behov. Ytterst kommer nästa års Kommunfullmäktige få fatta beslut om våra ”större prioriterade investeringar”.

Vi fick äskanden i driften från nämnder på ca 35 milj. Vi Föreslår 12 935 tkr ramförstärkning för nämnder och styrelser totalt.

- Vi har ett resultat på 2 % i enlighet med kommunfullmäktiges beslut för målet under mandatperioden. Vi använder 1 000 tkr i ökade avkastningskrav från VEAB och 2 500 tkr i effektiviseringar enligt KLG förslag. Oförändrad utdebitering 21:49.
- Kommunstyrelsen ram ökar med 1 944 tkr. Microsoft 365 1 600 tkr, Personec 160 tkr, Platina 120 tkr och hemsidan 64 tkr.

- Räddningstjänst 320 tkr. För att bl.a. möta central hantering av civil beredskap, drift, lagerhållning och logistik.
- Teknisk nämnd 272 tkr. För att öka bidragen till enskilda vägar: bygg och drift.
- Bun 2 599 tkr . För att öka målpuffyllelsen i skolan, fler elever i anpassad grundskola och stärka skolbibliotek.
- KoF 1 800 tkr. För att bl.a. stärka våra idrottsplatser 560 tkr, ökat öppethållande simhall och simundervisning barn 480 tkr, underhåll samt Smålandsled, 700 tkr till nämndens förfogande.
- Socialnämnd 6 000 tkr. För att bl.a. hantera ökade kostnader för arbetstidsdirektiv
- Vid investeringar så ska befintliga inventarier användas så långt det är möjligt. Både av miljöskäl och ekonomiska skäl.

Prioriteringar

- Då nämndernas prioriteringar äskanden är på cirka 26 mkr kan vi tillgodose nära hälften som nya rammedel. Nya satsningar kan frigöras genom effektivisering; genom ökad samverkan, smartare arbetsätt och att se över behoven löpande.
- Vi bedriver en bra kvalitet i våra verksamheter och får ut mycket av insatta medel i våra verksamheter när vi jämför resultat i många undersökningar.

M och S förslag till Strategisk plan och budget 2026 med plan för åren 2027-2028

Kenth Williamsson Kommunråd Socialdemokraterna
Gert Jonsson Kommunråd Moderaterna

Här ger vi plats för att göra skillnad

Vision och värdegrund 2030

Här ger vi plats för att göra skillnad

En plats för möjligheter formad med *tanke och omtanke*.
Där lusten är vår drivkraft och där glädjen smittar.

En plats med stark tradition för gränslöst skapande.
Där gemensam vilja och kunskap får livet att lyfta
och *idéer att bli verklighet*.

En plats i rörelse som bygger på mångfald och hållbarhet.
Där allt är nära och *alla har betydelse*.

Vaggeryds kommuns *värdegrund* hämtas från visionen och beskriver vårt förhållningssätt i arbetet och gentemot människor vi möter:

Visionen ska förverkligas genom att de som bor, lever och verkar här arbetar tillsammans för att uppnå fyra övergripande mål för hållbar utveckling:

Styrning ledning uppföljning

Styrning, ledning och uppföljning i Vaggeryds kommun utgår från vision, värdegrund och de förutsättningar som anges i budgeten. Vaggeryds kommuns Strategiska plan och budget inkl. investeringsbudget, antas av kommunfullmäktige och är kommunfullmäktiges övergripande styrdokument.

Utgångspunkten för styrningen är Kommunallagens krav på god hushållning. En av Vaggeryds kommuns framgångsfaktorer för att nå god hushållning är planeringsprocessen. Kommunen samlar merparten av de budgetrelaterade ärendena till kommunens budgetprocess och dess budgetberedning som är utsedd av kommunstyrelsen. Processen handlar om att lyssna och kommunicera olika parter/verksamheters utmaningar och samtidigt skapa förståelse och ett gemensamt ansvar för helheten. Budgetprocessen skapar delaktighet och helhetssyn.

Kommunstyrelse och nämnderna har att fatta beslut inom ramen för Strategisk plan och budget. Kommunstyrelse och nämnder har befogenhet att inom nämndens totala budgetram under året göra förändringar mellan programråden i de fall det är en del i att uppnå fullmäktiges beslutade Strategisk plan och budget. Utöver det har kommunstyrelse och nämnder befogenhet att inom ram under året göra förändringar till följd av oförutsedda händelser eller annan händelse, som till sin karaktär eller av tidsskäl inte kan avvakta beslut kommunfullmäktige.

Om berörda nämnder och kommunstyrelsen är överens, äger kommunstyrelse/nämnd rätt att enligt KF 2024-09-02 §93 fatta beslut om omfördelning av resurser mellan den egna styrelsen/nämnden och annan nämnd. Beslut ska föregås av samråd med kommunstyrelsen samt följa framtagen rutin samt beslutade riktlinjer i övrigt samt begränsas med maxbelopp på 5 miljoner kronor per budgetår och enbart gälla av fullmäktige redan utdelade medel för året

Nämnderna ansvarar för att beslutad verksamhet uppnås inom tilldelad budgetram. Förvaltningen har inom sitt budgetansvar och enligt beslutat reglemente, rätt att inom given budget fatta beslut som stödjer kommunen övergripande mål.

Nämnder och bolagens styrelser använder de övergripande målen och den ekonomiska ramen som riktlinje för mål kopplade till den egna verksamheten. Reglemente kompletterar kommunallagen och reglerar ansvar och beslutanderätt samt tydliggör gränsdragningar mellan kommunstyrelsen och övriga nämnder.

Varje nämnds delegationsordning är en vidaredelegation som tydliggör ansvarsfördelning mellan nämnd, utskott, presidium och olika funktioner inom förvaltningen. Verkställigheten hanteras av kommunens förvaltningar med kommundirektören som högsta tjänsteperson.

Utifrån av kommunfullmäktige beslutade Strategiska plan och budget tar respektive nämnd fram programbudget utifrån de mål som är riktade till dem. Nämnd skall, inom de mål och ekonomiska ramar som fastställs av Kommunfullmäktige samt gällande lagstiftning, bedriva en ändamålsenlig och effektiv verksamhet som bidrar till god hushållning utifrån ett helhetsperspektiv.

När varje nämnd tagit beslut om programbudgeten, tar förvaltningen vid och arbetar in mål och uppdrag i sina verksamhetsplaner.

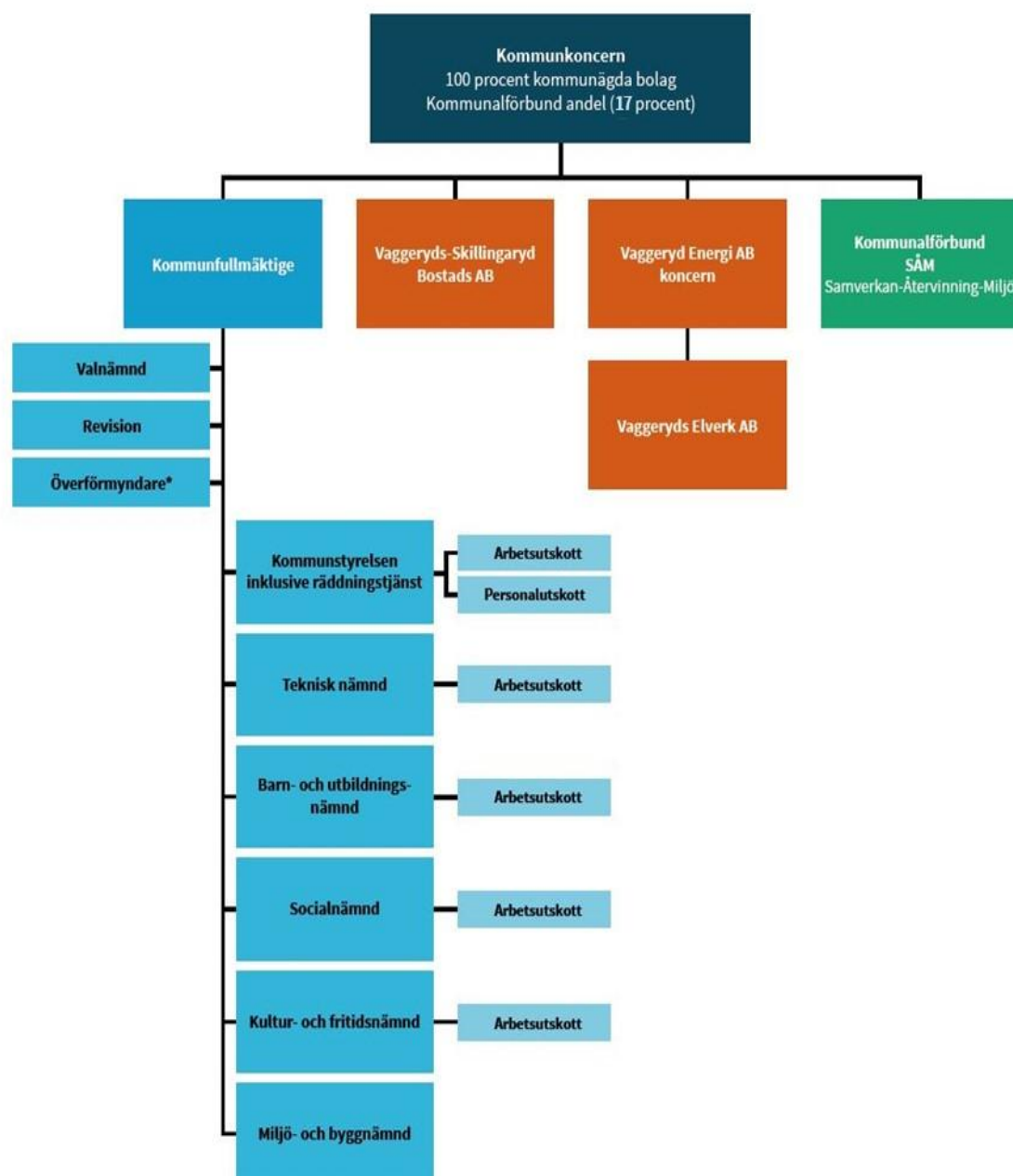
Uppföljning av politiska mål, kopplade indikatorer och ekonomiska ramar sker genom tertial- och delårsrapport samt i årsredovisningen. I varje nämnd sker en kontinuerlig dialog kring mål, medel och kvalitet.

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation och i två helägda bolag, Vaggeryds Energi AB och Vaggeryds Skillingaryd bostads AB. Näringslivsverksamheten bedrivs sedan 2020 i kommunal förvaltning. Därtill finns ett kommunalförbund – Samverkan Återvinning Miljö (SÅM) tillsammans med Värnamo, Gislaved och Gnosjö.

Kommunen anlitar privata utförare inom personlig assistens, förskole- och grundskola samt städ och vaktmästeri. Inom den tekniska och inom delar av samhällsbyggnad avropas externt stöd i stor utsträckning.

Inför förra mandatperioden beslutades flera väsentliga förändringar i organisationen av kommunens verksamheter. Det tidigare tekniska utskottet under kommunstyrelsen blev en teknisk nämnd. Vaggeryds Elverk bolagiserades under Vaggeryds Energikoncern AB. Kommunens näringslivsverksamhet övergick till kommunal förvaltningsform.

Vaggeryd Skillingaryds Bostads AB bildades 1996. Enligt ägardirektivet ska VSBo främja bostadsförsörjningen i kommunen och bidra till kommunens målsättning om en ökad befolkning. Detta framförallt genom nyproduktion av attraktiva hyresrätter. Bolagets verksamhet finansieras främst via hyror. Långsiktiga investeringar kan finansieras med lån för vilka kommunen kan lämna borgen. Borgensavgift erläggs i dessa fall. Bolaget har en hög andel gröna lån. Långsiktiga investeringar för nyproduktion kan finansieras genom avyttring av äldre bostadsbestånd.

- Bolaget ska på sikt eftersträva en avkastning på bokfört eget kapital på 8 % i genomsnitt över en mandatperiod.

Kommentar: Avkastningskravet mäts genom avkastningen på bokfört eget kapital. Måttet beräknas som: (årets resultat efter skatt dividerat med eget kapital i slutet av föregående år inklusive aktuell del av obeskattade reserver).

- Soliditeten ska inte understiga 10 % i snitt under en mandatperiod. Bolaget ska på sikt eftersträva en soliditet om minst 15 %.

Kommentar: Målet beräknas som: (eget kapital dividerat med totala tillgångar).

Vaggeryds Energi AB bildades 1 januari, 1995 genom sammanslagning av Vaggeryds Värmeverk AB och elhandelsorganisationen inom Vaggeryds Elverk i enlighet med förslag om ny ellagstiftning. Bolaget har fyra verksamhetsgrenar: Elhandel, fjärrvärme, optofiber och elnät.

Från och med 2020 ingår Elverket som dotterbolag till Vaggeryds Energi AB. Bolagskoncernen ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att kostnaderna för verksamheten täcks genom taxor och avgifter. Taxor och avgifter ska hållas rimliga i förhållande till de kostnader som ryms inom ramen för en effektiv drift av verksamheten. Vaggeryds energi är ett samhällsnyttigt bolag som bygger och äger teknisk infrastruktur i Vaggeryds Kommun. Bolaget har som affärsidé att bidra med en hållbar tillväxt inom kommunens geografiska område. Bolagets vision är "tryggt och nära för en enklare vardag". Vaggeryds Energi finns till för att lösa lokalsamhällets behov samt verka för en effektiv utbyggnad av nya bostadsområden, företag, skolor, förskolor och allt annat som byggs i en växande kommun.

Avkastningskravet ska mätas genom avkastningen på sysselsatt kapital. Avkastning på sysselsatt kapital ska uppgå till 3 % i genomsnitt över en mandatperiod*.

Kommentar: Måttet beräknas som: (Rörelseresultat + finansiella intäkter)/Sysselsatt kapital där; Sysselsatt kapital = totala tillgångar – ej räntebärande skulder.

**Enligt beslut bolagsstämman Vaggeryds Energi 2023-05-23 är det utifrån rådande omvärldsfaktorer och marknadsförutsättningar som ger osäkra förutsättningar för bolagets ekonomi föreslås för denna mandatperiod inget krav på avkastning.*

Långsiktigt är det inte hållbart att inte ha en avkastning men temporärt är det inte motiverat givet de stora prisförändringar gentemot kund som hade blivit konsekvensen av ett bibehållet avkastningskrav.

- Bolagskoncernen ska på sikt eftersträva en soliditet om minst 30 %. På kort sikt kan soliditeten tillåtas sjunka till 20 %, till följd av tillfälligt högre investeringsnivåer.

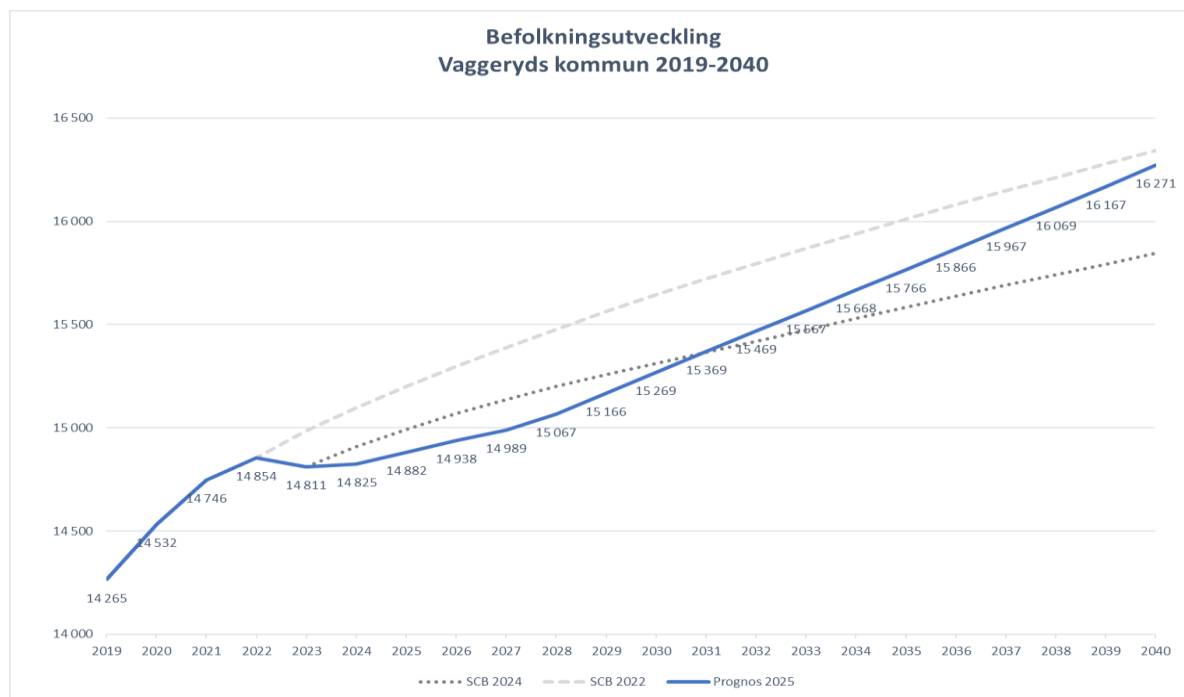
Den årliga utdelningen från VEAB koncernen ska minst uppgå till 3,5 mnkr.

Samverkan Återvinning Miljö, (SÅM) är ett kommunalförbund som startades 2018 av kommunerna Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo. Uppdraget är att bära det kommunala ansvaret för hushållsavfall samt att bidra till en långsiktigt hållbar utveckling genom minskat avfall och ökad återvinning. Ägarandelen grundar sig på befolkningssiffran för ingående kommuner 2016-12-31. Vaggeryds andel är 17 % och denna del konsolideras i den sammanställda redovisningen.

Planeringsförutsättningar

Befolkningsutveckling

Vaggeryds kommun reviderar sin befolkningsprognos i februari varje år. Nedan visas kommunens prognos för befolkningsutveckling, benämnd Prognos 2025, SCBs befolkningsprognos framtagen per 2024-06 samt SCBs prognos från 2022. Kommunens befolkningsprognos, prognos 2025, utgör grunden för kommunens budgetarbete med resursfördelningsmodeller, behovsanalyser, investeringsplaner etcetera.

Folkmängden i Vaggeryds kommun var 2024 14 825 invånare. Vaggeryds kommun har haft en positiv befolkningsutveckling senaste åren men 2023 minskade antalet invånare jämför med 2022 med 43 invånare. Under 2024 har antal invånare ökat men når inte upp till 2023 års nivå, 14 854 invånare

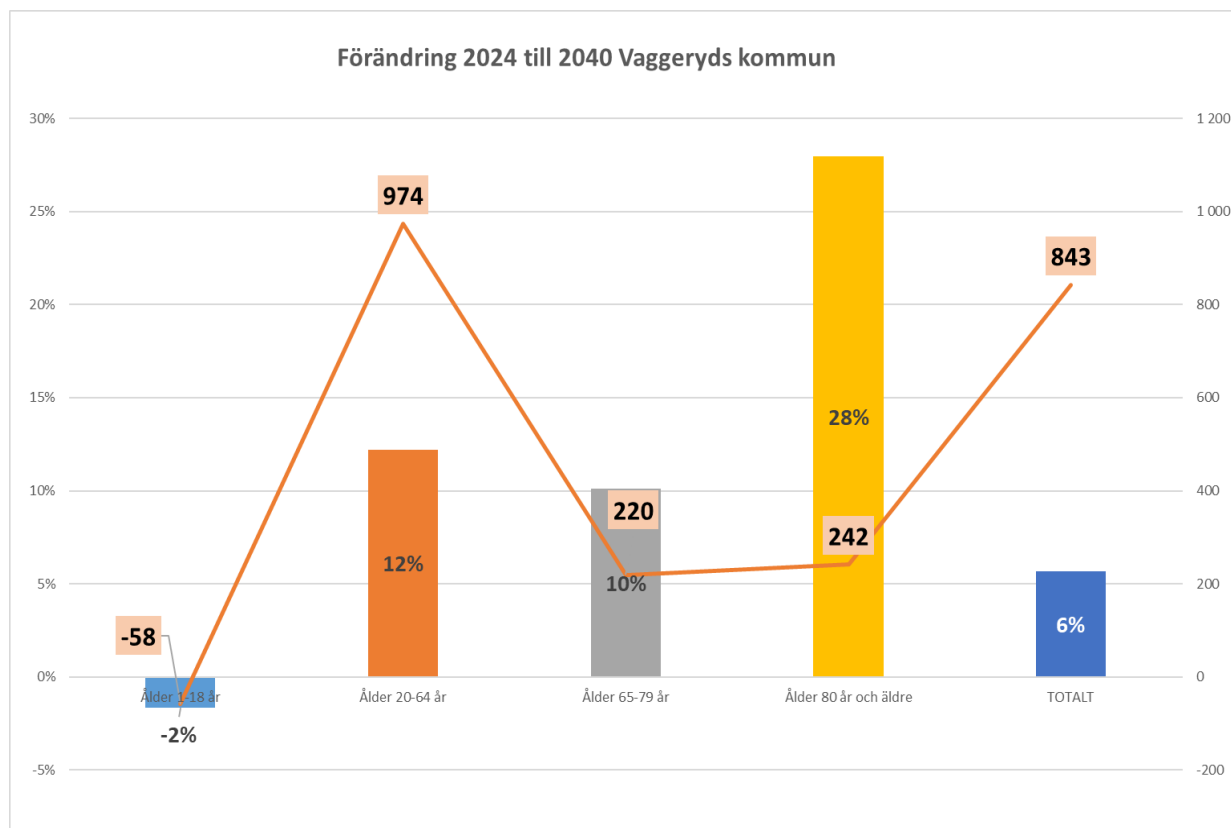
För flertalet kommuner i Sverige har en minskad befolkning. Rapporten som SCB släppte 2024-06 visade att under första halvåret 2024 var det den lägsta befolkningsökning som uppmätts under ett halvår på 2000-talet. SCB beskriver i statistiknytt 2025-08-21 att under första halvåret 2025 har folkökning varit högre än samma period 2024, men lägre än den historiska nivån. Den låga folkökningen under 2024 och 2025 beror till största del på att antal personer som utvandrat är högre än tidigare år samt att det föds färre barn. Barnafödandet har visat på en nedåtgående trend under flertal år och trenden har fortsatt även under första halvåret 2025. Jämför med samma period 2024 har det 2025 fötts 1,7 % färre barn i riket.

Efter första halvåret 2025 är Vaggeryds kommun befolkning 14 901, vilken är en ökning med 76 invånare sedan årsskiftet. Första halvårets ökning är högre än prognosen som på helår är 14 912. Antal nyfödda är lägre än prognos men utfallet visar på ett högre flyttöverskott. Ett positivt första halvår men svår bedömt vad invånarantal kommer bli 2025-12-31.

Vaggeryds befolknings har reviderats. Jämfört med tidigare prognos är befolkningsprognosen för 2025 något lägre än föregående prognos. Revideringen är gjord utifrån befolkningsutfallet 2024 samt utifrån ett lägre barnafödande som ser ut att bestå. Befolkningsprognosen för 2025 är också lägre beroende på att bostadsbyggandet inte satt fart i den takt som prognostiserades i föregående prognos.

Kommunens reviderade prognos indikerar på en befolkningsökning i Vaggeryds kommun under budget med planperiod åren 2026-2028 med ungefär 130 invånare, där tidigare prognos pekade på ca 380 invånare.

Den reviderade befolkningsprognosen innebär utmaningar för verksamheten och innebär att organisationen behöver utvecklas för att möta denna utveckling.

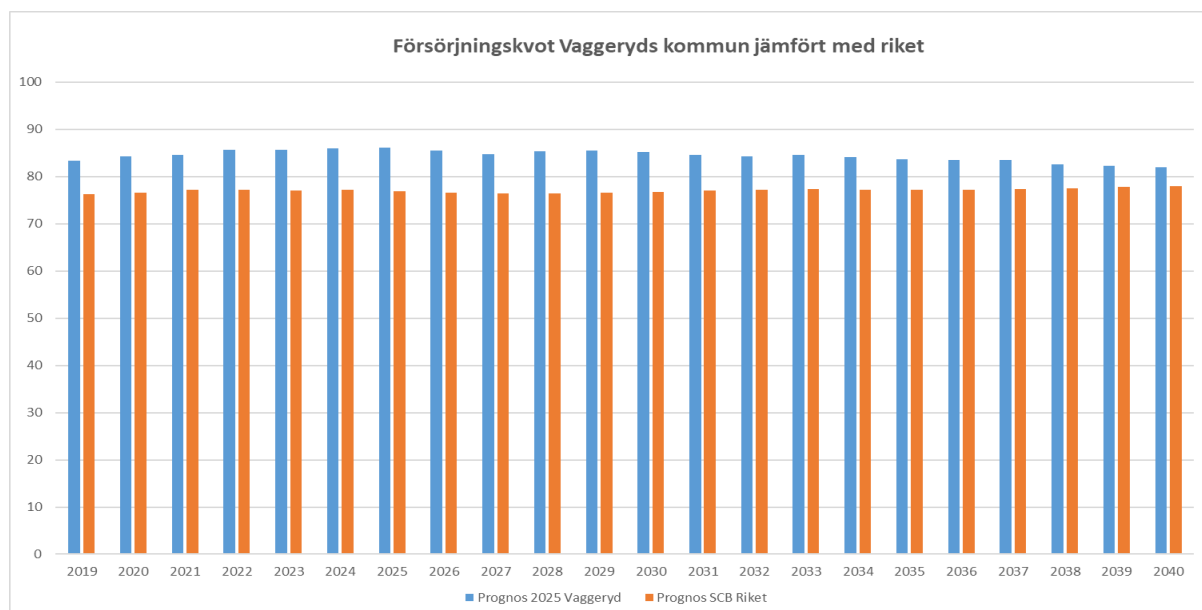

Prognos befolkningsutveckling, Vaggeryds kommun, period 2024-12-31 till 2040-12-31, valda åldersgrupper

Staplarna i diagrammet visar procentuell förändring per åldersgrupp och linjen förändring i antal invånare. Den största procentuella förändringen är åldersgruppen 80 år och äldre, vilket motsvarar en ökning av 242 fler invånare 2040. Största ökningen i antal är i åldersgruppen 20-64, prognos 974 fler invånare 2040.

Försörjningskvot, Vaggeryds kommun utifrån prognos 2025

Försörjningskvot är ett mått som visar hur många personer som inte är i arbetsför ålder (0–19 år och 65 år och äldre) det finns i förhållande till antalet personer i arbetsför ålder (20–64 år). En högre försörjningskvot innebär att det är en större försörjningsbörda för de som är i arbetsför ålder. Måttet är rent demografiskt och tar bara hänsyn till antalet personer i olika åldrar. Hur många personer som i praktiken arbetar beaktas inte i beräkningen.

Diagrammet visar försörjningskvot, Vaggeryds kommun utfall 2019 – 2024 samt prognos 2025 – 2040 jämfört med riket

För år 2024 var försörjningskvoten i Vaggeryds kommun 86 och för riket 77,1. Det innebär att Vaggeryds kommun hade färre invånare i arbetsför ålder i förhållande till totala invånare jämfört med snittet i riket, vilket innebär en tyngre försörjningsbörda. Även prognosen framåt pekar på att Vaggeryds kommun kommer att ha tyngre försörjningsbörda än snittet riket. För kommunerna i Jönköpings län var utfallet 2024 82,8.

Kompetensförsörjning

SKR beskriver att kompetensförsörjningen är välfärdens största utmaning. Bristen på arbetskraft gör att fler rekryteringar inte enbart är lösningen för välfärden. Arbetsgivarnas förmåga att ta tillvara och utveckla kompetensen hos befintlig personal samt att utveckla nya arbetssätt är avgörande för att klara kompetensutmaningen.

Sverige står inför stora demografiska förändringar där andelen äldre ökar kraftigt under de kommande åren. Detta kommer att leda till en betydande ökning i efterfrågan på äldreomsorg samt hälso- och sjukvård. Samtidigt minskar antalet barn och unga i åldern 1–15 år i nästan alla kommuner, vilket påverkar behovet av personal inom förskola och grundskola.

Trots att antalet sysselsatta väntas öka något under det kommande decenniet, kommer det inte att vara tillräckligt för att möta den växande efterfrågan inom vård och omsorg. I sex av tio kommuner minskar dessutom antalet personer i arbetsför ålder fram till år 2033, vilket innebär att möjligheterna att rekrytera varierar kraftigt mellan olika kommuner i landet.

Den ökande bristen på arbetskraft innebär att rekrytering inte ensamt kan lösa välfärdens kompetensbehov. Att arbetsgivarna kan ta tillvara och utveckla kompetensen hos befintlig personal samt utveckla nya arbetssätt, kommer att vara avgörande för att klara kompetensutmaningen.

Finansiella förutsättningar

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning är ett lagstadgat krav som återfinns i kommunallagen 11 kap 1 § samt lag om kommunal bokföring och redovisning. God ekonomisk hushållning innebär att kommuner och regioner ska ha goda förutsättningar för att i ett mer långsiktigt perspektiv klara ekonomin och den kommunala verksamheten både i förvaltningen och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer.

God ekonomisk hushållning syftar till att styra ekonomin både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv för att säkerställa att varje generation bär sina egna kostnader och därmed skapar likvärdiga förutsättningar med balans mellan mål, medel och kvalitet över tid.

En god ekonomisk hushållning innebär inte enbart att räkenskaperna går ihop, utan innefattar även ett krav på att resurserna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt, det vill säga en balans mellan mål, medel och kvalitet. För att uppnå detta krävs en ändamålsenlig styrning med en kontinuerlig uppföljning av utvecklingen av både verksamhet och effektivitet. Som underlag för denna styrning samt till budgetprocessen och dess budgetberedning ska nämnderna göra kostnads- och kvalitetsjämförelser med andra organisationer, upprätta interna kontrollplaner och genomföra interna kontrollmoment.

För att upprätthålla kapaciteten på lång sikt måste intäkterna överstiga kostnaderna. Detta är uttryckt i kommunallagen i form av det s.k. balanskravet. Balanskravet innebär att kommunens resultat måste vara positivt, vilket är den lägsta godtagbara nivån för kommunens resultat på kort sikt. På lång sikt räcker inte ett nollresultat för att bevara den långsiktiga kapaciteten. Det måste därför finnas ett resultat för finansiering av investeringar och värdesäkring av eget kapital.

Enligt kommunallagen ska ett negativt resultat regleras inom tre år om inte synnerliga skäl föreligger eller om resultatreserv (RER) kan disponeras.

Vaggeryds kommuns Strategiska plan och budget är kommunfullmäktiges övergripande styrdokument för budgetåret. Där beskrivs de ekonomiska förutsättningarna, finansiella mål och verksamhetsmål anges som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. För Vaggeryds kommun innebär det att förutom lagstiftning och ekonomiska förutsättningar är de prioriterade målen styrande.

För att få effekt och uppnå gemensamma mål ska engagemang och kompetens tas tillvara i organisationens olika delar.

Sveriges Regioner och kommuner (SKR) bedömning av samhällsekonomin 2025-08-21 ecirk 25:32

SKR:s skatteunderlagsprognos bygger på antaganden om hur samhällsekonomin utvecklas de närmsta åren.

Tillväxten för både BNP och sysselsättning i Sverige blir i år fortsatt svag, delvis som följd av det svaga första halvåret som nu indikeras av preliminär statistik.

En tydligare konjunkturförstärkning bedöms ske först under 2026, då både konsumtionen och investeringarna förväntas ta fart. Den globala osäkerheten, inklusive handelskrig och geopolitisk oro, begränsar exportens bidrag till BNP, vilket gör att den framtida tillväxten främst vilar på ökad inhemsk efterfrågan.

Trots att hushållens disponibla inkomster ökar i reala termer under 2024, förväntas konsumtionen inte öka nämnvärt förrän 2026. Samtidigt visar preliminär statistik att lönesumman och antalet arbetade timmar utvecklas svagt under första halvåret 2025, vilket påverkar skatteunderlagets tillväxt negativt. Skatteverkets siffror indikerar en ökning på 3,4 procent för 2024, men prognosen för både 2024 och 2025 har reviderats ned.

Från och med 2026 väntas en gradvis uppgång i produktion och sysselsättning, vilket bidrar till att stärka skatteunderlaget. Under perioden 2025–2028 beräknas skatteunderlaget öka med i genomsnitt 4,1 procent per år, vilket är i linje med tidigare tioårsperiod.

I genomsnitt ökar skatteunderlaget i reala termer med 2,0 procent 2025–2028 vilket innebär en stark återhämtning efter nedgången 2023–2024. Trots detta är den reala skatteunderlagstillväxten fortsatt svagare än den historiska trenden, vilket innebär att kommunsektorns köpkraft från skatteintäkterna svagare jämfört med tidigare historisk utveckling.

Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring	2024	2025	2026	2027	2028
BNP	1,0	1,0	2,6	2,5	2,2
Arbetade timmar, kalenderkorrigerad	-0,3	-0,2	0,8	1,2	1
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	8,4	8,8	8,4	7,9	7,7
Befolkning, 15–74 år	0,2	0,3	0,1	0,1	0,2
Inflation, KPIF	1,9	2,7	2	1,9	2
Inflation, KPI	2,8	0,8	1,5	2,2	2,4
Prisbasbeloppet, tusental kronor	57,3	58,8	59,2	60	61,3
Inkomstbasbeloppet, tusental kronor	76,2	80,6	83,4	86,4	89,5

Källa: SKR Cirkulär: 25:32 Planeringsförutsättningar för åren 2024–2028

Skatteunderlag samt beräkning av real utveckling

Procentuell förändring	2024	2025	2026	2027	2028
Faktiskt skatteunderlag	4,8	3,4	3,8	4,2	4,5
Regelförändringar	0,2	-0,2	-0,3	0,1	0
Underliggande	4,7	3,6	4,1	4,2	4,5
Prisutveckling	6,6	4,5	-0,1	2,5	3,3
Realt skatteunderlag	-1,8	-0,9	4,3	1,6	1,2

Källa: SKR Cirkulär: 25:32 Planeringsförutsättningar för åren 2024–2028

Skatter och statsbidrag

Vaggeryds kommun finansiella förutsättningar beror i huvudsak på:

- Befolkningsutvecklingen
- Samhällsekonomins utveckling och dess påverkan på skatteunderlag
- Statens transfereringar
- Avgiftsnivåer
- Skattesats

Beräkningen av det ekonomiska utrymmet för åren 2026-2028 har utgått ifrån övergripande antaganden:

- Befolkningsunderlaget för budgetåret 2026 baseras på kommunens prognos över antal invånare.
- Utdebiteringen blir 21:49 under hela planperioden.
- Skatteunderlaget i Vaggeryds kommun justeras något jämfört SKRs prognos eftersom kommunen har en egen befolkningsprognos.

Skatter och generella statsbidrag, mnkr	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Skatteintäkter	851	890	928
Inkomstutjämnning	203	212	221
Kostnadsutjämnning	6	6	6
Regleringspost	35	26	20
Utjämningsavgift LSS	2	2	2
Fastighetsavgift	45	45	45
Totalt	1 142	1 181	1 222
Förändring jmf året innan (mnkr)	45	39,1	41,6
Förändring jmf året innan (%)	4,1	3,4 %	3,5 %

Skatteunderlagsprognosen bygger på SKR:s bedömningar i cirkulär 25:21, daterat 2025-04-30.

Finansiella risker ur koncernperspektiv

I riktlinje för skuldförvaltning, som beslutades i kommunfullmäktige 2020-04-27 tydliggörs målen, ramar för begränsning av finansiella risker, spelregler samt ansvars- och rollfördelning i skuldförvaltningen

Under 2026 kommer lån om 482 miljoner kronor omsättas inom koncernen. Genomsnittsräntan på de lån som omsätts 2026 ligger på 2,19 %. Prognosen visar på något högre räntenivå 2026, vilket innebär att räntekostnaderna för dessa lån kommer öka med ca 4,9%

Lånebehovet och amorteringsförmågan i kommunen påverkas i stor utsträckning av nivån på investeringsverksamheten samt nettoutfallet inom exploateringsverksamheten. Kommunens resultatnivå stärker också likviditeten och förmågan till egen finansiering.

Prognosen framåt är svårbedömd. Det finns en hög ambitionsnivå i beslutet om investeringar och exploateringsprojekt för budget 2026 och plan 2027-2028

Vaggeryd Skillingaryd Bostads AB samt Vaggeryds energi AB indikerar om ett ännu högre lånebehov än vad som redovisas i prognosen nedan. Prognosen som redovisas är upp i av kommunfullmäktige beslutad borgenstak. Högre lånebelopp måste föregås av ett nytt borgens beslut av kommunfullmäktige.

Koncernlåneportföljens prognostiserade utveckling 2025-2028

Prognos 2025 utifrån tertialbokslut 202508

Företag	202508	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028
Vaggeryds kommun	460	460	510	560	610
Vaggeryd Skillingaryd Bostads AB	526	526	526	726	750
Vaggeryds Energi AB	480	480	500	500	500
Samverkan Återvinning Miljö*	18	26	26	26	26
Totalt	1 484	1 492	1 562	1 812	1 886

*Samverkan Återvinning Miljös lån är upptagna till 17 %, vilket är Vaggeryd kommuns andel av totalen.

Koncernlåneportföljens utveckling 2021-2024 med prognos för 2025

Företag	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2025
Vaggeryds kommun	530	430	430	430	460
Vaggeryd- Skillingaryds Bostads AB	478	478	478	478	526
Vaggeryds Energi AB	80	120	310	425	480
Samverkan Återvinning Miljö	22,5	20,5	19	19	26
Koncern	1 111	1 049	1 237	1 352	1 492

Borgensåtagande	2021	2022	2023	2024	Prognos 2025
Borgensåtagande, exklusive	609	640	826	940	1 050
Borgensåtagande per invånare, kr	41 293	43 088	55 794	63 433	70 542

Vision, mål och politiska strategier

Vision och värdegrund 2030

Här ger vi plats för att göra skillnad

En plats för möjligheter formad med *tanke och omtanke*.
Där lusten är vår drivkraft och där glädjen smittar.

En plats med stark tradition för gränslöst skapande.
Där gemensam vilja och kunskap får livet att lyfta
och *idéer att bli verklighet*.

En plats i rörelse som bygger på mångfald och hållbarhet.
Där allt är nära och *alla har betydelse*.

Övergripande mål för mandatperioden 2019-2022 samt 2023-2026

Alla som bor, lever och verkar i Vaggeryds kommun uppnår tillsammans visionen genom fyra mål:

Vaggeryds kommun ska vara en plats...

1. med hållbar samhällsutveckling och tillväxt i hela kommunen
2. med hög sysselsättning, ett varierat näringsliv och en utbildning med god kvalitet
3. med en hög kunskapsnivå, en aktiv fritid och ett rikt kulturliv - för en god hälsa
4. som är attraktiv, trygg och tillgänglig - där alla känner delaktighet och kan påverka

Vaggeryds kommuns övergripande mål för hållbar utveckling är kopplade till FNs 17 globala mål inom Agenda2030 och är utformade ur ett långsiktigt perspektiv. Alla verksamheter bidrar till samtliga fyra mål som förtydligas genom ett strategiskt hållbarhets- och utvecklingsprogram. Samtliga mål följs upp i samband med tertial- och delårsbokslut samt i årsredovisningen. Kommunfullmäktige har också formulerade mål för de resurser organisationen förfogar över för att för att nå de övergripande lokala målen för hållbar utveckling. De av fullmäktige beslutade finansiella målen, mål för arbetsgivarpolitiken samt mål för det egna miljöarbetet ska harmonisera med ambitionsnivån för att uppnå

Effekt för invånaren

Måluppfyllelsen är kopplad till en synlig effekt för invånaren och analyseras ur ett tvärsektorielt perspektiv. För varje övergripande mål för hållbar utveckling finns tre framgångsfaktorer med politiska beslutade strategier och mätetal för uppföljning. Mätetalen för att kunna följa upp effekten för invånaren är under utveckling, i syfte att förenkla och förtydliga. Bedömning av måluppfyllelse sker genom värdering utifrån egen utveckling samt i jämförelse med län och rike. Finns givna mål tas dessa med i bedömningen. Mätetalen följs upp med olika periodicitet, tex SCBs medborgarundersökning genomförs bara vartannat år. Viss eftersläpning av data kan förekomma, då redovisas senaste tillgängliga utfall.

Mål för organisationens resurser

Kommunfullmäktige har också som en del av god hushållning formulerat mål för de resurser organisationen förfogar över för att för att nå de övergripande hållbarhets- och utvecklingsmålen.

- Finansiella mål
- Arbetsgivarmål
- Mål för egna miljöarbetet

Alla nämnder bidrar till en god hushållning med organisationens ekonomiska, sociala och ekologiska resurser.

Övergripande lokala mål för hållbar utveckling

Mål 1 Hållbar samhällsutveckling

Vaggeryds kommun ska vara en plats med hållbar samhällsutveckling och tillväxt i hela kommunen

Vaggeryds kommun som plats behöver utvecklas på ett sätt som säkerställer att kommande generationer har tillgång till god luft- och vattenkvalitet, fungerande atmosfär, livskraftiga ekosystem, klimatsmart energi, god infrastruktur, mat och social välfärd.

Den byggda miljön har stor betydelse för människors hälsa, trygghet och sociala sammanhang. Detta innebär att vi behöver ha en god och inkluderande bostadsförsörjning och ha beredskap inför olika former av oönskade samt extraordinära händelser.

Samtliga delområden i vår kommun ska vara en del av samhällsutvecklingen.

Framgångsfaktorer: Miljö och naturresurser

Politiska strategier 2023-2026

-Tillagningsköken ska prioritera närproducerade och/eller ekologiska livsmedel, och öka över tid.

-Nya vattentäkter ska tas fram.

-Satsningarna ska öka på lokal energiproduktion och utbyggda solceller på kommunens fastigheter.

Mätetal

- Koldioxidutsläpp/budget

Hållbar tillväxt i hela kommunen

Politiska strategier 2023-2026

- Planering av mark för bostäder ska öka i kommunens samtliga orter.

-Strategi för markförvärv av bostäder och verksamhetsmark ska arbetas fram.

-Produktion av hyresrätter ska öka.

-Stärka platsvarumärket Vaggeryds kommun

Mätetal

- Demografisk försörjningskvot
- Befolkningsutveckling
- Medborgarundersökningen - Kan rekommendera andra att flytta till kommunen, andel (%)

Beredskap mot oönskade händelser

Politiska strategier 2023-2026

-Att vi vill och väljer att samverka med invånare, civilsamhället och myndigheter i att bygga tillit och förtroende, vilket kan ske genom dialoger och kunskapsutbyte där vi är nyfikna på hur andra löser utmaningar.

-Att varje delområde ska ha en samlad trygghetspunkt.

-Fortsatta förutsättningar för en flexibel och effektiv deltidsstyrka inom räddningstjänsten.

Mätetal

- Kommunkoncernens självskattade förmåga civil beredskap
- Medborgarundersökning - upplevd egen beredskap

Mål 2 Näringsliv utbildning sysselsättning

Vaggeryds kommun ska vara en plats med en hög sysselsättning, ett varierat näringsliv och en utbildning med god kvalitet

Ett gott företagsklimat, en varierad arbetsmarknad och ett lärande med hög kvalitet leder till ökat företagande, fler arbetstillfällen i vår kommun och inga invånare i utanförskap eller fattigdom. Detta innebär en hög grad av egenförsörjning och en positiv utveckling av antal och typ av arbetstillfällen samt en bra kompetensförsörjning och ett livslångt lärande.

Det ska finnas goda möjligheter att utbilda sig, arbeta och driva företag för de som bor, lever och verkar i Vaggeryds kommun

Framgångsfaktorer: Näringsliv och arbetsmarknad

Politiska strategier 2023-2026

-Samarbetet med det lokala näringslivet är viktigt för fortsatt utveckling och stabil sysselsättning.

-Förutsättningar ska skapas för fler arbetstillfällen inom olika näringsgrenar som tjänsteföretag och tillverkande industri. Besöksnäringen och de gröna näringarna har ytterligare utvecklingspotential och ska stimuleras.

-Planering av framtida områden för industri och kommunikationer är viktig. Kommunen måste säkerställa en markreserv.

Mätetal

- Företagsklimat enligt Svenskt näringsliv (betyg enligt enkät)
- Företagsklimat enligt SKR ÖJ Insikt, totalt NKI

Lärande och utbildning

Politiska strategier 2023-2026

-Elever ska mötas av höga förväntningar, kunskapsfokus och arbetsro i en god arbetsmiljö, för såväl elever som personal.

-Verksamheten ska som huvudregel bedrivas i permanenta lokaler i egen kommunal regi eller i regi utan privat vinstintresse. (Ingångna avtal som gäller Nya Götåfors skola och Östra strand berörs inte.)

-Förskolor och skolor ska planeras och byggas i en takt med inriktning på framförhållning.

Mätetal

- Antal barn per legitimerad förskolelärare
- Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)
- Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun

Försörjning

Politiska strategier 2023-2026

-Insatserna för arbetslösa ska öka med såväl nuvarande insatser som förbättrad språkundervisning.

-Möjligheterna för invånares fortbildning- och vidareutbildning ska förbättras.

-Ett närmare samarbete med arbetsmarknadens parter ska eftersträvas.

Mätetal

- Andel i sysselsättning 20-64 år %

Mål 3 Folkhälsa kultur och fritid

Vaggeryds kommun ska vara en plats med hög kunskapsnivå, en aktiv fritid och ett rikt kulturliv - för en god hälsa

En hög kunskaps och bildningsnivå samt ett varierat utbud och platser för fritids och kulturaktiviteter för alla är en förutsättning för en jämlik hälsa hos våra invånare. För att en jämlik hälsa ska uppnås behövs goda levnadsvillkor och levnadsvanor och en jämlik och förebyggande hälso- och sjukvård. Det ska vara ett brett utbud av kultur och fritidsaktiviteter för de som bor, lever och verkar i Vaggeryds kommun, i alla åldrar, och folkhälsan ska vara god.

Framgångsfaktorer: Folkhälsa

Politiska strategier 2023-2026

- Hälsocenterverksamhet ska utvecklas i samarbete med föreningslivet.
- Det förebyggande-tidiga-främjande arbetet ska utvecklas inom alla verksamheter.
- Arbetet mot våld i nära relationer ska utvecklas.
- Arenor, både inne och ute, för fysiska aktiviteter ska ingå i samhällsplaneringen.

Mätetal

- Invånare 25-64 år med förgymnasial utbildning, andel (%)
- Andel elever som ser ljust på sin framtid, åk 9 (folkhälsoenkät ung)
- Hälsa - Kommunindex
- Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)

Hälso/ sjukvård och omsorg

Politiska strategier 2023-2026

- Det förebyggande arbetet ska utvecklas mot psykisk och annan ohälsa, särskilt bland barn och unga.
- Demensvården ska stärkas.
- Ett säbo 2.0/vård&omsorgs-boende ska planeras för Vaggeryd.

Mätetal

- Helhetssyn hemtjänst
- Helhetssyn särskilt boende (socialstyrelsens brukarundersökningar)

Kultur, fritid och friluftsutbud

Politiska strategier 2023-2026

- Kommunen ska gå med i fritidsbanken. Möjliggöra verksamhet för motorburen ungdom. Medel för verksamhetsutvecklare för att stödja föreningar ska ges.
- Öppettiderna för simhallar, bibliotek och ungdomsgårdar ska förbättras.
- Friluftsområdena Bäckalyckan, Friluftsgården och Grönelund ska skyddas mot framtida exploatering.

Mätetal

- Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-25 år
- Studieförbundens deltagartimmar inom kultur, antal/inv

Mål 4 Attraktivitet tillgänglighet demokrati och trygghet

Vaggeryds kommun ska vara en plats som är attraktiv, trygg och tillgänglig - där alla känner delaktighet och kan påverka.

Öppenhet och tolerans skapar trygghet och är en förutsättning för att människor ska kunna vara en del av samhället. Delaktighet och medskapande gör platsen inkluderande och attraktiv för alla.

Vaggeryds kommun präglas av lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter oavsett kön, ålder samt etnisk, kulturell och socioekonomisk bakgrund.

Alla invånare är en resurs och en del i att utveckla Vaggeryds kommun

Platsen ska vara attraktiv och trygg för de som bor, lever och verkar i Vaggeryds kommun och invånare i alla åldrar ska kunna vara stolta ambassadörer över sin hemkommun samt känna delaktighet i kommunens utveckling.

Framgångsfaktorer: Demokrati

Politiska strategier 2023-2026

-Genom medborgardialoger och ökad delaktighet arbeta för att öka valdeltagandet bland förstagångsväljare och i samtliga valdistrikt i Vaggeryds kommun.

-Genom våra mötesplatser och plattformar kommunicera och uppmärksamma demokrati och säkerställa att medborgare får svar och möjlighet att lämna synpunkter och förslag.

-Tolerans, öppenhet och mångfald ska utvecklas.

Mätetal

- Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng.
- Medborgarundersökningen - Förtroende för kommunens politiker, andel (%)

Trygghet

Politiska strategier 2023-2026

-Centrummiljöerna ska utvecklas till trygga mötesplatser genom goda miljöer och ökad vuxennärvaro.

-Öka tryggheten i kommunen genom samverkan över förvaltningsgränser och tillsammans med näringsliv och civilsamhället.

-Tryggheten genom hela livet ska utvecklas

-Arbeta för ökad polisnärvaro

Mätetal

- Anmälda brott totalt/1.000 inv.
- Trygghet och säkerhet Kommunindex

Tillgänglighet

Politiska strategier 2023-2026

-Möjliggöra fler tekniska och digitala lösningar.

-Stödja invånare i den digitala utvecklingen för att motverka digitalt utanförskap.

-En tillgänglighetspolicy ska tas fram.

-Närheten till våra medborgare och mellan anställda ska uppmuntras.

Mätetal

- Upplevd Tillgänglighet SKR Insikt
- Tillgänglighet till tjänster (infrastruktur) - kommunindex

Mål för organisationens resurser

Finansiella mål

Finansiella mål	Definition/förklaring	Mål
Resultat Årets resultat exklusive faktiska och orealiserade vinster/förluster från värdepapper i kommunen pensionsmedelsförvaltning ska vara minst 2 procent av skatter och generella statsbidrag sett över mandatperioden 2023-2026	Ett överskott i verksamheterna skapar ett politiskt handlingsutrymme, värdesäkrar det egna kapitalet samt är en möjliggörare för investeringar	2 %
Självfinansieringsgrad Investeringar i skattefinansierad verksamhet ska finansieras med egna medel över mandatperiod, vilket innebär att självfinansieringsgraden minst ska uppgå till 80 procent.	En lånefinansiering av investeringar innebär på sikt ökade finansiella kostnader som tar resurser från kärnverksamheterna. En låg självfinansieringsgrad över lång tid skapar utmaningar i den löpande verksamheten genom dess successivt högre kapitaltjänstkostnader. Beräkningen sker på årets resultat inklusive avskrivningar exklusive faktiska och orealiserade vinster/förluster från värdepapper i kommunens pensionsmedelsförvaltning.	80 %
Soliditet Soliditet inklusive pensionsåtagande för anställda och förtroendevalda, %	Definition: (Eget kapital minus pensionsskuld t.o.m. 97-12-31 plus realiserad avkastning finansiella placeringar) dividerat med totala tillgångar. En hög soliditet innebär att både handlingsfriheten och förmågan att hantera svängningar i resultatutvecklingen ökar.	30 %
Budgetföljsamhet Den ekonomiska kontrollen och styrningen ska utvecklas, vilket dels innebär budget i balans och dels att prognossäkerheten ska förbättras och som mest avvika med 1 procent mot senaste prognos.	Budgetföljsamheten mäts som nämndens resultat vid årets slut dividerat med dess nettoomslutning.	≥ 0 %
Prognosföljsamhet Den ekonomiska kontrollen och styrningen ska utvecklas, vilket dels innebär budget i balans och dels att prognossäkerheten ska förbättras och som mest avvika med 1 procent mot senaste prognos.	Prognosföljsamhet mäts som (nämndens resultat vid årets slut minus nämndens prognostiserade resultat vid delårsbokslutet per 31/8 aktuellt budgetår) dividerat med nämndens nettoomslutning vid året slut.	+/- 1 %

Arbetsgivar mål

	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mandatperiod 2023 – 2026
Frisknärvaro					
Frisknärvaron, mäter antal medarbetare som har 0-frånvarodagar, 1-5 frånvarodagar, mer än 5 frånvarodagar på grund av sjukdom, sjukfrånvaro, total.					
0 – frånvarodagar p.g.a. sjukdom	43 %	46 %	48 %	50 %	50 %
1-5 frånvarodagar p.g.a. sjukdom	23 %	25 %	25 %	25 %	25 %
Mer än 5 frånvarodagar p.g.a. sjukdom	33 %	30 %	30 %	30 %	30 %
Sjukfrånvaro, %	7 %	6,5 %	6,25 %	6 %	6 %
HME-ledarskap					
HME (Hållbart Medarbetar Engagemang), ledarskap, mäts i medarbetarenkät, resultat index					
HME-Medarbetarskap	83 %	84 %	84 %	85 %	85 %
HME, medarbetarskap, mäts i medarbetarenkät, resultat index					
Tjänstgöringsgrad					
Tjänstgöringsgrad, tillsvidare- och visstidsanställd personal med månadslön.					
Tjänstgöringsgrad, arbetad tid	70 %	72 %	74 %	76 %	76 %
Tjänstgöringsgrad, anställd på heltid	83 %	84 %	85 %	86 %	86 %

Politiska strategier 2023-2026:

- Resurser ska tillföras för att utveckla medarbetar- och ledarskap.
- Villkoren för fortbildning- och vidareutbildning ska förbättras.
- Tillitsbaserat arbetssätt ska förbättras.
- Delade turer ska minimeras.
- Utredning ska göras om grundbemanningen.
- Motion om arbetsskor och arbetskläder ska utredas
- Kollektivavtal ska stärkas vid upphandling.
- Jämställdhet ska alltid genomsyra beslut.

Mål för egna miljöarbetet

Mål för det egna miljöarbetet hämtas från miljöriktlinjerna (en del av Miljöprogrammet 2022-2025) som gäller för alla anställda och förtroendevalda i det dagliga arbetet. De tipsar och vägleder mot ett mer hållbart beteende.

Miljöriktlinjerna och organisationens användande av naturresurser följs upp i den årliga budgetuppföljningen samt i uppföljningen av miljöprogrammet. Uppföljningen visar en översikt över alla nämnders och bolags bidrag till:

- Spara energi
- Miljöanpassa transporter
- Upphandla och köp in med hänsyn
- Källsortera, återanvänd och förebygg avfall

Politiska strategier 2023-2026:

- Underlätta för medborgaren och lokala beslutsfattare att förstå hur vi bidrar och status på vårt bidrag lokalt till det regionala, nationella och globala miljö- och klimatarbetet.
- Använda våra arenor, som biblioteken, som kunskapsnav kring hur vi alla kan bidra till miljö och klimatarbetet.

PLATS FÖR ATT GÖRA SKILLNAD

**VAGGERYDS
KOMMUN**